

บทคัดย่อ

งานวิจัยเกี่ยวกับไทดำในไทยและในเวียดนามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ซึ่งกันระหว่างสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของชาวไทดำทั้งสองแหล่ง ความจริงแล้วไทดำในไทยเป็นชนกลุ่มเดียวกับไทดำในเวียดนาม ผู้ซึ่งตั้งหลักแหล่งอยู่ที่แคว้นแคว้นสิบสองจุไทยมานาน พวกเขาถูกพรากจากแผ่นดินแม่เพราะภัยสงครามตั้งแต่สมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไทดำทั้งสองแหล่งจึงเป็นผู้ร่วมรากเหง้าทางวัฒนธรรมเดียวกันและต่างก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้ธำรงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้เหนียวแน่น

สาระของงานวิจัยมุ่งศึกษาครอบครัวประเพณีสำคัญ 4 ประการ คือ โลกทัศน์ของผู้คน การตั้งถิ่นฐาน บ้าน(หมู่บ้าน) และเรือน วิธีการศึกษาเน้นการสำรวจเป็นหลัก โดยมีจังหวัดเพชรบุรีเป็นศูนย์กลางของพื้นที่ศึกษาในไทย สำหรับในเวียดนามนั้นศูนย์กลางของพื้นที่ศึกษาอยู่ที่จังหวัดเตียนเบียน

ผลการศึกษาปรากฏว่า เมื่อแรกที่ไทดำลงหลักปักฐานในไทย วัฒนธรรมการปลูกสร้างจากแผ่นดินแม่ได้รับการสานต่ออย่างเต็มรูปแบบ พวกเขาตั้งถิ่นฐานสร้างบ้านแปงเรือนเหมือนกับที่เคยทำในถิ่นเดิม แม้ว่าภูมิลักษณะถิ่นฐานแบบที่ราบในไทยจะมีลักษณะแตกต่างออกไปก็ตาม กาลต่อมากการพัฒนาคลี่คลายจึงค่อยๆดำเนินไป โดยมีกระแสวัฒนธรรมหลักของคนไทยเป็นแม่แบบ ขณะที่ไทดำในเวียดนามยังคงสืบทอดการตั้งถิ่นฐานสร้างบ้านแปงเรือน ณ เบื้องหุบเขาอันเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นประจักษ์พยานยืนยันให้เห็นการหลอมรวมพลังธรรมชาติและวิถีชีวิตไว้ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม มีสัญญาณการเปลี่ยนแปลงที่แสดงว่าอิทธิพลจากวัฒนธรรมกระแสหลักของเวียดนามกำลังไหลเข้าเจือปนวิถีการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของชาวเวียดนามให้คล้ายตาม ก็เป็นไปได้ว่า ลักษณะเฉพาะของไทดำจะค่อยๆสูญหายไปตามลำดับ ถึงวันนั้นแล้ว ชาวไทดำจะได้ชื่อว่าเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้อย่างเหนียวแน่นอีกหรือไม่

ABSTRACT

This research is a comparative study on living environments between the Black Tais in Thailand and in Vietnam. The Black Tai in Thailand, in fact, is of the same ethnic group to the Black Tai who had long lived and still live in the north-west of Vietnam. They had migrated from their homeland to Thailand because of historical circumstances at the early period of Rattanakosin. Many scholars have suggested that the Black Tais of these two locations share the same cultural roots and are able to maintain their original culture within the dynamics of the contemporary world.

The research's studies cover four main issues: the people's world views, settlements, villages and houses. Site survey was the main research method. This was carried out on a number of settlements, in Thailand mainly being those villages located in Phetchaburi, and in Vietnam being those located around the province of Dien Bien.

It was found that when the Black Tai had first settled in Thailand, traditional settlement forming and house building were fully carried out, as similar to those done in Vietnam and despite of the geographical differences between the two countries' settlement locations. Gradually, this has been changed, due to the influence of Thai culture. While the Black Tai in Vietnam still maintains their traditional valley settlement forming and house building, which clearly indicate the symbiosis between the power of nature and the way of life, changes are imminent, however. Vietnamese culture has already started to distinctively influence the characteristics of the Black Tai's living environments. This indicates that their living identities are gradually disappearing. In the future, would the Black Tais be the strong cultural conservationist as they used to be?